

## تعزیه‌خوانان و تکایا در شیراز\*

۱- قهوه‌خانه بازار مرغ - که امروز به‌صورت مدرن بیت‌العباس در خیابان احمدی وجود دارد و این محل پس از تخریب بازار مرغ و ایجاد خیابان احمدی به‌صورت امروزی بنا و مرمت شده و هم‌اکنون برای برگزاری مجالس مذهبی نظیر روضه‌خوانی و وعظ مورد استفاده است. سینه‌زنی نیز کم‌وبیش در آن صورت می‌گیرد.

۲- حسینیه مشیر - امروز به‌صورت دبیرستان مورد استفاده است و در سال ۱۳۵۰ شمسی (۱۹۷۰ میلادی) حین برگزاری جشن هنر، تعزیه «خروج مختار» در آنجا اجرا شد.

۳- مسجد وکیل

۴- صحن حرم شاه‌چراغ

۵- صحن امامزاده زنجیری در محله گودعربان

۶- روی بام علمدارها که در محله بیات است

۷- عمارت کلاه‌فرنگی که امروز به‌صورت موزه پارس است.

۸- میدان پای‌خاتون

۹- ارگ و میدان جلو ارگ.

۱۰- تکیه تعزیه‌خوانی لقاءالدوله

اسامی تعزیه‌خوانان یا سن تقریبی و سال درگذشت آنها و یا سن آنان

که در قید حیاتند بشرح زیر است:

---

\* تعزیه و تعزیه‌خوانی، صادق همایونی، انتشارات جشن هنر شیراز، ۱۳۵۳.

## تعزیه‌خوانان حسینیه مشیر و ارگت

- ۱- زین‌العابدین شمر ۹۵ سال داشته و در حدود سال ۱۳۱۵ درگذشته
- ۲- ملاعلی داد امام‌خوان ۹۰ سال سن داشته و در حدود سال ۱۳۱۰ درگذشته
- ۳- سیدآقا بزرگت شولی زنانه ۹۰ سال سن داشته و در حدود سال ۱۳۰۹ درگذشته
- ۴- محمدجعفر پدنگی مردانه‌خوان ۶۵ سال سن داشته و در حدود سال ۱۳۰۵ درگذشته
- ۵- اکبر زینل درویش‌خوان ۶۰ سال سن داشته و در حدود سال ۱۳۱۵ درگذشته
- ۶- کربلایی حیدر سنگت‌تراش ۷۰ سال سن داشته و در حدود سال ۱۳۲۰ درگذشته
- ۷- سیدمصطفی زنانه‌خوان ۵۰ سال سن داشته و در حدود سال ۱۳۲۰ درگذشته

## تعزیه‌خوانان تکیه لقاءالدوله

- ۱- مرحوم سید باقر اشقیابخوان ۹۰ سال داشته و در حدود سال ۱۳۱۰ درگذشته
- ۲- مرحوم محمدخان امام‌خوان ۸۵ سال داشته و در حدود سال ۱۳۱۵ درگذشته
- ۳- سیدحسین شبیه‌ساز و تخت‌خوان ۱۰۰ سال داشته و در حدود سال ۱۲۹۵ درگذشته
- ۴- میرزا نوراله عباس‌خوان ۷۰ سال داشته و در حدود سال ۱۳۰۵ درگذشته
- ۵- میرزا بابا اشقیابخوان ۶۵ سال داشته و در حدود سال ۱۳۰۰ درگذشته
- ۶- رحمت‌اله زنانه‌خوان ۶۰ سال داشته و در حدود سال ۱۳۱۰ درگذشته
- ۷- غلامحسین جعفرآبادی ۶۵ سال داشته و در حدود سال ۱۳۱۰ درگذشته
- ۸- میر نوروز جرسقانی زنانه‌خوان ۶۰ سال داشته و در حدود سال ۱۳۱۵ درگذشته
- ۹- میرزا مهدی ۶۵ سال داشته و در حدود سال ۱۳۲۵ درگذشته

- ۱۰- ملا باقر شمر ۸۵ سال داشته و در حدود ۱۳۱۳ درگذشته  
 ۱۱- آخوند جواد ۸۰ سال داشته و در حدود ۱۳۲۵ درگذشته  
 ۱۲- ابوالقاسم شاهچراغی ۷۰ سال داشته و در حدود ۱۳۵۰ درگذشته

### تعزیه‌خوانان دیگر عبارت بوده‌اند از:

حسن حضرتی فرزند ملا باقر حضرتی مشهور به حسن اشقیاخوان. ابوالقاسم خلیلیان و فرزندش علی. محمد حضرتی که بسیاری از نسخ تعزیه‌خوانی شیراز به خط اوست و مورد اعتماد همه تعزیه‌خوانان. استاد غلام نداف. اصغر ریشی. استاد علی سنگتراش. استاد غلام دال‌دان. میرزا عبدالله قناد. جلال کبابی. عبدالعلی محضردار - حسن سیمرخ - سید عبدالله - خلیل رخشان - سید منصور طاهری معروف به ذاکر - فرج‌اله ذاکری - میرزا علی‌آقا قناد - حیدر آهنگر - سید منصور. سید ناصر و سید مرتضی زینتی.

که هنوز چند تن از آنان در قید حیاتند و به مشاغل مختلف سرگرم شده‌اند. و در تابستان و هنگام برداشت محصول بعضی از آنان دسته‌ای سه چهار نفری به راه انداخته و در دهات دوردست تعزیه می‌خوانند و عبارتند از احمد حضرتی. علی‌آقا کلابی. سید منصور. فرج‌اله شهبواری. سید عبدالله. سید نصراله. علی خلیلیان که عموماً بین ۴۰ تا ۵۰ سال دارند. در اینجا بد نیست که از چند تن از تعزیه‌خوانان صد سال اخیر زرقان و حدود و حوالی آن نام برده شود.

ملا آقا شمس ۹۰ سال داشته و حدود سال ۱۲۷۰ شمسی درگذشته  
 هیبت‌اله غربت ۷۰ سال داشته و حدود سال ۱۳۰۰ شمسی درگذشته  
 ملا سیف‌اله ۷۰ سال داشته و حدود سال ۱۲۶۰ شمسی درگذشته  
 حاج علی‌بابا ۷۰ سال داشته و حدود سال ۱۲۷۰ شمسی درگذشته  
 مشهدی‌خلیل ۵۵ سال داشته و حدود سال ۱۳۲۵ شمسی درگذشته  
 درویشعلی کشفی شبیه‌ساز ۹۰ سال داشته و حدود سال ۱۳۱۰ شمسی درگذشته

ملاعباس ۱۱۰ سال داشته و حدود سال ۱۲۵۰ شمسی درگذشته

### تصحیح مهمترین اغلاط چاپی مقاله «تئاتر ضد پوچی»

غلط	صفحه	سطر	صحیح
حکم قبولی	۱۵	۱۱	حکم قبلی
نسبت	۱۵	۲۴	نسب
متون نمایشنامه‌ها	۱۶	۴	متون بمضی نمایشنامه‌ها
دال براینست	۱۶	۲۵	دال بر این نیست
در انبوه	۲۲	۱۶	از انبوه
تک تنه	۲۴	۱۸	یک تنه
و	۲۶	۱	(زاید است)
پوچی	۲۶	۱۵	پوچی
رولاند واتسون	۲۸	۹	دولاند واتسون
غیره	۲۸	۷	غیره
عبدالحی	۳۰	۱۱	عبدالحی شماسی
نما	۳۰	۱۲	نمایشنامه
نقد	۳۰	۱۳	نقدی

ضمناً زیرنویس: آلبر کامو ... ص ۲۲، چاپجا شده است، چون در واقع دنباله زیرنویس شماره ۹ است.

زیرنویس شماره ۱۴ نادرست است و آن زیرنویس با افزودن «ایضا» دنباله زیرنویس ۱۳ است.

زیرنویس شماره ۱۵ باید زیرنویس شماره ۱۴ می‌بود.

زیرنویس شماره ۱۶ نیز زائد است.



پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی  
پرتال جامع علوم انسانی